

Eindwerk van Kenny Goovaerts 2004-2005.
Kenny is regelmatig bezoeker bij K.SK Heist activiteiten.

CVO MECHELEN

GEHANDICAPTENVOETBAL... WAT EN HOE

**Kenny Goovaerts
2004-2005
Sociale Readaptatiewetenschappen**

INHOUDSTAFEL

VOORWOORD	P. 1
HOOFDSTUK 1: DE OPRICHTER AAN HET WOORD	P. 2
HOOFDSTUK 2: AANGEPASTE SPELREGELS	P. 5
HOOFDSTUK 3: WAT KENMERKT EEN G-WEDSTRIJD	P. 7
HOOFDSTUK 4: DE SPELER AAN HET WOORD	P. 9
HOOFDSTUK 5: DE TRAINER/BEGELEIDER AAN HET WOORD	P. 11
HOOFDSTUK 6: HOE VER STAAN WE TEN OPZICHTE VAN NEDERLAND	P. 14
6.1: DE AMBASSADEUR AAN HET WOORD	P. 16
TOT SLOT	P. 17
LITERATUURLIJST	P. 19
BIJLAGEN	P. 20

VOORWOORD

De bepaling van het onderwerp lag onmiddellijk vast. Vermits de opdracht liefst een persoonlijke inslag zou hebben, koos ik voor het onderwerp gehandicaptenvoetbal, afgekort g-voetbal. Vele mensen hebben geen weet van het bestaan van deze sport.

Als kind was het mijn grote droom om profvoetballer te worden. Gezien mijn fysieke beperkingen, was deze droom niet reëel. Op dat moment kon ik dat echter niet aanvaarden. Ik ben nooit bij een ploeg aangesloten geweest, omdat die fysiek veel sterker stonden. Gedurende een aantal weken heb ik dan met de ploeg van mijn jongere neef meegetraind. Dit bleek niet zo'n verstandig idee te zijn. Door zijn medespelers werd ik duidelijk als een indringer beschouwd. Uiteindelijk kon ik wel meetrainen, maar gezien mijn leeftijd kwam ik niet in aanmerking om wedstrijden te spelen.

Ten einde raad ben ik dan op zoek gegaan naar een voetbalploeg, waar mensen met een vergelijkbare problematiek zaten. Na veel opzoekwerk heb ik in de herfst van 1991 een zaalvoetbalploeg gevonden die bestond uit mensen met een fysieke handicap. Als twaalfjarige kwam ik in een ploeg volwassen mannen terecht. Die ploeg speelde en trainde in Edegem, waardoor ik een uur moest rijden om te trainen. Wedstrijden spelen zat er voor mij niet in. Als opgroeiende tiener duelleren met volwassen mannen was een bij voorbaat verloren strijd. Uiteindelijk ben ik er na twee maanden mee gestopt.

Ondertussen zijn er in Vlaanderen toch een aantal g-ploegen opgericht die het voor gehandicapte mensen mogelijk maakt om hun favoriete sport te beoefenen. Dertien jaar na mijn eerste ervaringen, wil ik aantonen hoe ver deze vorm van sport voor personen met een handicap is geëvolueerd.

HOOFDSTUK 1: DE OPRICHTER AAN HET WOORD

De eerste vraag die ik mezelf stelde was: hoe komt iemand ertoe om een gehandicaptenploeg op te richten. Waar haalt hij zijn drijfveer om zo'n initiatief te nemen? Hoe bereikt hij mensen? Met welke problemen wordt hij zoal geconfronteerd?

Met al deze vragen trok ik naar Dennis Lieckens¹. Hij stond twee jaar geleden mee aan de wieg van de G-ploeg in Heist-op-den-Berg. Dennis is zelf fysiek zwaar gehandicapt en zit in een aangepaste rolstoel. Hij is tewerkgesteld als stafmedewerker op de communicatiedienst van de gemeente Heist-op-den-Berg. Binnen deze dienst is hij ondermeer verantwoordelijk om de integratie en participatie van personen met een handicap in de maatschappij te bevorderen.

Voetbal is voor Dennis al zijn ganse leven een passie. Met dit gegeven had hij een mooie invalshoek om dit project op te starten. Al snel ondervond hij dat de praktische uitvoering hiervan niet bepaald een sinecure was. Heel veel mensen met een handicap hebben een sterke interesse in voetbal, maar mensen effectief mobiliseren om actief te voetballen is een heel ander gegeven. "We hebben een aantal antennepunten aangesproken om dit initiatief in de aandacht te brengen. Zo zijn we naar een aantal instellingen getrokken waar we ons project zijn gaan voorstellen, hebben we voordrachten gegeven in gehandicaptenorganisaties en de lokale pers ingeschakeld. Momenteel zijn er 22 spelers bij onze ploeg aangesloten. Het jongste lid is dertien jaar en de oudste is een veertiger. De aard van de handicaps lopen ook wel wat uit elkaar. Veelal zijn het mensen met een mentale handicap, al

¹ Interview met D. Liekens, oprichter g-ploeg KSK Heist, Lier

dan niet in combinatie met fysieke beperkingen. Er zijn echter ook jongens bij die een autistische handicap hebben en één jongen heeft een visuele achterstand.”

Bijkomend probleem voor Dennis was het vinden van accommodatie en logistieke ondersteuning. Daarvoor ging hij in eerste instantie aankloppen bij liefhebbersclub S.V. Goor. Die mensen gaven hen de mogelijkheid om op hun terreinen de trainingen af te werken. Dat was meteen ook de enige faciliteit die ze daar ter beschikking kregen. Van enige bereidwilligheid om de ploeg binnen de vereniging op te nemen was helemaal geen sprake. Het team kreeg een "kleedkamer" ter beschikking die amper de vergelijking met een kippenhok kon doorstaan. De ruimte was slecht geïsoleerd, er was geen warm water om te douchen en geen toilet. Bovendien kon men zonder al veel moeite naar binnen kijken. Van enige privacy was dan ook geen sprake. De omkaderende vrijwilligers waren zuiver op mekaar aangewezen.

Dennis besloot dat het niet zo verder kon en ging op zoek naar een andere locatie. Via trainer Jan Verheyden konden ze terecht bij bevorderingsclub K.S.K. Heist. De mensen van het bestuur waren bereid om één keer per week een veld en kleedkamer voor de ploeg ter beschikking te stellen. Aanvankelijk stond het g-team los van de werking van de club. Sinds dit seizoen is hier verandering in gekomen. Het g-team is vanaf nu opgenomen in het organigram van de club. De spelers worden beschouwd als lid van de club. Dit impliceert wel dat ze, zoals elke jeugdspeler, honderd Euro lidgeld moeten betalen. Voor veel spelers is dit een enorm bedrag om op te hoesten. Uiteindelijk hebben de trainers dan beslist om de subsidies, die voorzien zijn om hun onkosten te vergoeden, aan het team af te staan. Dennis ging aankloppen bij het gemeentebestuur van Heist-op-den-Berg. De gemeenteraad besloot hun een jaarlijkse toelage toe te kennen. Deze inspanningen maken dat hun lidgeld nu veertig Euro bedraagt. Voor dat bedrag krijgen ze wel alle faciliteiten: een kledingpakket, bal en hun wedstrijd kledij wordt op de club

gewassen. Na de wedstrijd wordt de cafetaria voor hun geopend zodat ze in alle rust nog iets kunnen drinken. Dennis gaf dan ook aan zeer tevreden te zijn over de integratie van het team binnen de club K.S.K Heist.

Toekomstgericht wordt het opstarten van een heuse G-competitie de grootste uitdaging. Op dit moment worden er binnen de club hoofdzakelijk trainingen georganiseerd. De spelers beleven hier volgens Dennis veel plezier aan, maar iedereen die voetbalt ziet een wedstrijd als een bekroning van de trainingsarbeid.

Heikel punt hierbij is dat het ontbreekt aan een structuur, een overlegorgaan dat alle clubs verenigt. Sinds kort probeert vzw Recreas² hier aan te verhelpen. Op hun website wordt het opzet van gehandicaptenvoetbal in kaart gebracht. Mensen die interesse hebben om een G-ploeg op te richten kunnen met hun praktische vragen bij hun terecht. Eens de ploeg een feit is, staat Recreas in voor de administratieve formaliteiten

Op dit moment staat elke club op zijn eilandje, doet het op zijn manier. Sporadisch wordt er een wedstrijd gespeeld tegen veteranenploegen³ uit de streek. Die mensen weten op voorhand dat ze tegen een "speciale" ploeg spelen.. Zulke ploegen vinden dit een aangename afwisseling en passen zich met plezier aan deze situatie aan.

Volgens Dennis zou het ideaal zijn, indien elke regio een aantal clubs zou hebben. Nu ontbreekt de regelmaat, waardoor het competitieve element wat naar de achtergrond word geschoven. "KSK Heist was de eerste veldvoetbalploeg voor mensen met een handicap in onze regio. Deze zomer hebben K.V. Mechelen en K.V. Turnhout ons voorbeeld gevolgd. Zulke initiatieven geven ons hoop en maakt dat we sterker komen te staan om onze belangen naar de K.B.V.B.⁴ toe, te verdedigen."

² Recreatief Aangepast Sporten: afdeling van de socialistische mutualiteit

³ Spelers boven de vijfendertig jaar

⁴ Koninklijke Belgische Voetbalbond

HOOFDSTUK 2: AANGEPASTE SPELREGELS

Om mensen met een handicap op een optimale manier te laten genieten van hun voetbalbeleving zijn een aantal spelregels aangepast. In onderstaande tabel volgt een overzicht van de belangrijkste verschillen ten opzichte van het reguliere voetbal.

SPELSITUATIE	REGULIERE VOETBAL	GEHANDICAPTENVOETBAL
Bal over de zijlijn	Inworp	Intrap
Bal over de achterlijn (door een tegenstrever)	Uittrap	Uitworp
Buitenspel	Vrijschop voor de tegenpartij	Niet van toepassing
1 Rode/2 gele kaarten	Speler wordt definitief uit het veld gestuurd	Speler wordt 5 minuten uit het veld gestuurd en mag vervolgens de wedstrijd hervatten
Vrijshop in het eigen doelgebied	Een intrap voor het eigen team	Doelman brengt de bal terug in het spel door middel van een inworp.
Strafschop	Rechtstreeks trap op doel vanaf 11 meter	Rechtstreeks trap op doel vanaf 7 meter
Speltijd	2 x 45 minuten	2 x 25 minuten
Rustpauze	15 minuten	5 minuten
Teams	Een team bestaat uit 11 spelers	Een team bestaat uit 7 tot maximaal 11 spelers

Afmetingen speelveld	Minimumlengte: 90 meter Minimumbreedte: 45 meter Maximumlengte: 120 meter Maximumbreedte: 90 meter	Lengte:50 meter Breedte: 35 meter
Vervangingen	Maximaal 3 per ploeg	Onbeperkt

Zoals uit bovenstaande tabel blijkt, zijn er toch wel een aantal wijzigingen nodig om voetbal tot een sport te maken voor personen met een handicap. Deze aanpassingen hebben tot doel om een maximale participatie van iedere deelnemer te garanderen.

Buitenspel is een regel die in het g-voetbal niet is opgenomen. Veel g-voetballers kunnen het principe van buitenspel niet vatten. Het opheffen van de buitenspelregel impliceert ook dat het tempo niet uit de wedstrijd wordt gehaald.

Eén van de grootste peilers binnen het g-voetbal is de maximale en evenwaardige participatie van iedere deelnemer. In het reguliere voetbal is er sprake van een vaste startelf en kunnen maximaal drie spelers gewisseld worden. Bij g-voetbal is het daarentegen de bedoeling om elke onderlinge concurrentie uit te schakelen en iedereen te laten meespelen.

HOOFDSTUK 3: WAT KENMERKT EEN G-WEDSTRIJD

In het vorige hoofdstuk heb ik al een theoretisch overzicht gegeven van wat nu de belangrijkste verschillen zijn om voetbal tot een g-sport te maken. Daarmee wordt nog niet duidelijk hoe de wedstrijdbeleving op het terrein daadwerkelijk tot uiting komt.

In mijn vrije tijd ben ik actief als talentscout van F.C. Groningen. Elk weekend volg ik vanuit deze functie meerdere wedstrijden. Dat komt neer op gemiddeld zo'n honderd wedstrijden per seizoen. Dat maakt dat ik een goede kijk heb om een reguliere voetbalwedstrijd te vergelijken ten aanzien van het g-voetbal.

De wedstrijd ging tussen RS Corsica en de g-ploeg van KSK Heist. RS Corsica is een ploeg van valide spelers, maar allemaal in de veteranencategorie. Trainer Jan Verheyden kent de mensen van de club en zo is het initiatief ontstaan om jaarlijks een wedstrijd te organiseren. De spelers van RS Corsica weten dat ze niet tegen een "gewone" ploeg spelen, waardoor ze hun spel wat aanpassen. Ze speelden hun rol voortreffelijk. Voor iedereen rond het terrein was het duidelijk dat ze niet echt weerwerk boden, maar niet op zo'n manier dat het voor de g-voetballers duidelijk was.

Wat mij het meest opvalt in hun wedstrijdbeleving is hun onbevangenheid. Ze geven zich vanaf de eerste moment volledig zonder enig voorbehoud. Het merendeel van de spelers is individualistisch ingesteld. Velen onder hen komen maar met één doel op het veld, namelijk het scoren van een doelpunt. Om dit probleem te verhelpen spelen de hulptrainers mee. Ze zien er op toe dat iedereen voldoende bij het spel word betrokken. Uiteindelijk bestaat hun kern uit een twintigtal spelers en door het voortdurend wisselen krijgt iedereen voldoende speelkansen.

Wat type spelers betref kan je ze opdelen in twee categorieën. Langs de ene kant heb je de hele actieve spelers die nooit stilstaan en altijd bij het spel willen betrokken willen worden. Anderzijds zijn er spelers bij die wel zeer enthousiast zijn, maar totaal geen notie hebben van het voetbalspel. Ondanks deze verschillende manier van beleving heb ik wel de indruk dat ze er op hun manier veel plezier aan beleven.

Het is schitterend om vast te stellen hoe deze mensen in het spel opgaan. Het spelplezier dat ze uitstralen is te vergelijken met een jeugdwedstrijd waar ook nog heel onbevangen wordt gevoetbald. Het enige wat ontbreekt is de publieke belangstelling. De toeschouwers bestaan hoofdzakelijk uit familieleden en vrienden.

HOOFDSTUK 4: DE SPELER AAN HET WOORD

De grote hamvraag van dit werkstuk is natuurlijk: hoe ervaren de spelers dit initiatief? Na de wedstrijd tussen R.S. Corsica en de G-ploeg van K.S.K. Heist had ik een aantal gesprekjes met hen.

Pascale⁵ is een matig mentaal gehandicapte man. Hij verblijft in de instelling Huize De Veuster in Tremelo. Van bij de start maakt hij al deel uit van de G-ploeg. "Tweeënhalf jaar geleden vroeg de coördinator van onze instelling of we zin hadden om in een ploeg te voetballen. Ik ben al mijn hele leven gepassioneerd door voetbal en die kans mocht ik dan ook niet laten liggen."

Pascale gaf tijdens het gesprek aan dat de organisatie in het begin wat stroef liep. Het voetballen op zich vond hij heel leuk, maar de accommodatie liet te wensen over. Ze konden zich nooit fatsoenlijk wassen en hadden soms het gevoel dat ze in een visbokaal zaten. Iedereen kon makkelijk naar binnen kijken en dat was flink lastig. Sinds de verhuis naar de terreinen van K.S.K. Heist is dat fel verbeterd. Pascale keek al vol verwachting uit naar volgende week. Dan kunnen ze voor de eerste keer over een volledige wedstrijduitrusting beschikken. Hij is zeer trots dat hij de kleuren van K.S.K. Heist mag verdedigen. De sfeer in de ploeg is volgens hem fantastisch. "Sinds ik voetbal heb ik er heel wat vrienden bij. Elke week is het aftellen naar maandagavond om te gaan trainen."

⁵ Interview met P. Leemans, speler K.S.K. Heist

Joeri is hier ook een schitterend voorbeeld van. Hij heeft een autistische stoornis en een mentale handicap. Zijn moeder⁶ vertelde mij dat hij geen lichamelijk contact verdraagt. Dit lijkt onverenigbaar met een sport waar men er soms stevig invliegt en waar fysieke duels niet weg te denken zijn. "Als het in zijn buurt te druk wordt, zet hij het dan ook stevast op een lopen. Toch heeft het voetbal een positieve invloed op hem. Een uur voor het vertrek naar de trainingen loopt hij thuis zenuwachtig rond. Ondanks zijn contactmoeilijkheden is hij goed opgenomen in de groep en heeft voetbal in zijn wereld een plaats gekregen."

Ook Yvan⁷ bevestigt dit positief verhaal. Hij is pas vanaf dit seizoen bij de ploeg gekomen. Een familielid van hem speelde hier al en vertelde altijd zeer enthousiaste verhalen over de ploeg. Hierdoor ontstond bij hem ook de zin om te beginnen voetballen. Hij heeft zich die beslissing nog geen seconde beklaagd en wil nog lang doorgaan met voetballen.

⁶ Interview met J. Janssens, moeder speler K.S.K. Heist

⁷ Interview met Y. Verboom, speler K.S.K. Heist

HOOFDSTUK 5: DE TRAINER/BEGELEIDER AAN HET WOORD

Binnen het voetbalgebeuren wordt de trainer als één van de sleutelfiguren in de vereniging beschouwd. Gehandicaptenvoetbal vormt hierop geen uitzondering.

Met de vraag wat het trainen van een gehandicaptenploeg zo bijzonder maakt trok ik naar Jan Verheyden⁸. Sinds de oprichting van de G-ploeg in Heist-Op-Den-Berg neemt hij de taak van trainer op zich. “Toen we hier twee jaar geleden aan begonnen, was het voor iedereen een stap in het onbekende. We wilden vooral mensen bereiken met een handicap die participatie bij een reguliere voetbalploeg onmogelijk maakte. Toen we dit initiatief naar buiten brachten hebben we geprobeerd om de drempel zo laag mogelijk te houden. Zo zitten we met een vrij grote verscheidenheid aan handicaps. Veelal zijn het mensen die zowel op fysiek als mentaal gebied een achterstand hebben. We hebben ook een aantal jongens met een autistische stoornis en ééntje met een visuele beperking.”

Trainer zijn van een groep G-voetballers is volgens Jan in niets te vergelijken met het trainen van een groep valide personen. Velen hebben zelfs totaal geen notie van hoe voetbal daadwerkelijk gespeeld wordt. “Tijdens de eerste trainingen waren er jongens die schrokken wanneer een bal in hun buurt kwamen en het op een lopen zetten. Anderen waren er dan weer van overtuigd dat voetballen er op neer kwam van zo hard mogelijk tegen de bal te trappen. Of dat nu naar het doel van de tegenstander of hun eigen doel is maakt hen niet zoveel uit. Het heeft

⁸ Interview met J. Veheyden, Trainer g-ploeg K.S.K. Heist

een hele tijd geduurd vooraleer ze dat principe door hadden. Geduld is dan ook de belangrijkste eigenschap wil je het als trainer van een G-ploeg blijven volhouden.”

Volgens de trainer is één van de grootste uitdagingen, om hun samen te laten spelen. Eens de bal rolt willen ze hem allemaal in hun bezit hebben. Een goede pass geven naar een ploegmaat is in hun denkwereld geen optie. Liefst zouden ze met de bal tot aan het doel lopen en dan binnen trappen. Ze beschouwen het scoren van een doelpunt als de hoogste persoonlijke eer. Dat is iets wat hij er als trainer heel moeilijk uitkrijgt en waar elke training de nadruk op gelegd moet worden. In vergelijking met twee jaar geleden hebben ze volgens hem op dat gebied enorm veel vooruitgang geboekt.

Het leren verliezen is ook iets waar hij heel veel aandacht aan moet besteden. Omgaan met een nederlaag is iets wat voor velen heel moeilijk is. "Voetballer zijn is in hun denkwereld een echte status en daar mag niet aan geraakt worden. In het begin gebeurde het al eens, dat wanneer iemand zijn bal verloor, zijn tegenstander een flinke schop verkocht. Een kordate houding is dan noodzakelijk."

Wat hem vooral veel plezier doet is dat het g-team steeds meer weerklank begint te krijgen binnen de gehandicaptenwereld. In het begin mocht hij zich gelukkig prijzen als er tien mensen op training aanwezig waren. Vandaag beschikt hij over een kern van tweeëntwintig spelers. Hierdoor kan hij beter in groepjes werken naargelang hun capaciteiten. Toekomstgericht hoopt Jan op een zodanige manier te kunnen uitbreiden om meer homogene groepen te creëren. Momenteel is de diversiteit nog te groot waardoor de kwaliteit van de training niet voor iedereen dezelfde is. Het vergroten van de kern stelde hem in het begin wel voor problemen. Hij stond er als trainer alleen voor en een assistent vinden was geen sinecure. Uiteindelijk kon hij een student Lichamelijke Opvoeding overtuigen om de taak op zich te nemen. Ondertussen is zijn

trainersstaf nog uitgebreid en kan een eventuele afwezigheid opgevangen worden.

“Meer nog dan het sportieve, is de sociale rol van dit initiatief van doorslaggevende aard geweest. Al te vaak gebeurt dat gehandicapten niet gestimuleerd worden om actief bezig te zijn. Door lid te zijn van een voetbalclub en in groep te trainen stijgt hun gevoel van eigenwaarde. Onze autistische spelers zijn daar het mooiste voorbeeld van. Laatst kwam één van de moeders naar mij toe. Ze vertelde mij dat, sinds haar zoon voetbalde, een stuk communicatiever was geworden. Zo’n reacties zijn voor mij en voor iedereen die zich voor dit initiatief inzet, een echte stimulans. Het sterkt ons in de overtuiging dat we goed bezig zijn en zinvol werk leveren”, besluit een tevreden trainer.

HOOFDSTUK 6: HOE VER STAAN WE TEN OPZICHTE VAN NEDERLAND

Wanneer je zaken werkelijk kritisch wil benaderen, moet je goede, correcte maatstaven hebben. Het leek mij het meest aangewezen om na te gaan hoe men dit in Nederland aanpakt.

In Nederland is gehandicaptenvoetbal al lang geen onbekend fenomeen meer. Sinds tien jaar wordt het al in competitievorm gespeeld. Je mag gerust stellen dat België in verhouding een derdewereldland is, als het op g-voetbal aankomt. Organisatorisch en structureel staat er een stevige basis. De K.N.V.B. zorgt er als overkoepelende organisatie voor dat er een competitie mogelijk is. Ze staan in voor logistieke ondersteuning en trachten voor zowel clubs, spelers als initiatiefnemers een aanspreekpunt te zijn .

De grote vraag is natuurlijk: hoe is zulke competitie nu concreet opgevat? Met deze vraag trok ik naar Ad Van Der Burght⁹. Hij is als K.N.V.B.-functionaris belast met het organiseren van deze competitie. "De clubs worden ingedeeld per provincie. De achterliggende gedachte is om de spelers en clubs niet met verre verplaatsingen te belasten. Binnen de provincies worden nog eens opsplitsingen gemaakt per district. Elk district heeft zijn eigen competitie. Zelf ben ik verantwoordelijk voor het district Zuid II. In deze afdeling zijn vijftientig clubs actief. De competitie wordt in twee delen opgesplitst. Het gedeelte voor nieuwjaar loopt van begin september tot eind november. Het tweede deel loopt van begin februari tot half mei. De winterstop heeft niet alleen als doel de winter te overbruggen, maar is ook een evaluatiemoment voor de

⁹ Interview met A. Van Der Burght, KNVB-functionaris

verantwoordelijken. Tijdens de evaluatie wordt vooral gekeken naar de sportieve verhoudingen in de competitie.”

Na de winterstop worden de zwakke en sterke teams bij elkaar ingedeeld en begint de competitie opnieuw. Anders dan bij het reguliere voetbal is het niet zozeer het promotie/degradatie-element dat speelt, maar wel het spelplezier. Iedereen die meespeelt moet het gevoel hebben van waardevol te zijn en mee te tellen. Niemand heeft er iets aan als de machtsverhoudingen te groot worden.

Volgens mijnheer Van Der Burght is er één grote lacune in het Nederlandse g-voetbal. Het feit dat mensen met een zuiver fysieke handicap nergens terecht kunnen. Aanvankelijk werd ook geprobeerd om hen er bij te betrekken, maar hierdoor werd de diversiteit van handicaps te groot. Omdat de groep fysiek gehandicapten te klein was, bleek een volwaardige competitie voor hen niet mogelijk.

De doelstelling van de KNVB voor het komende jaar is het opstarten van een competitie voor mensen met een gedragsstoornis. "Ook deze doelgroep werd in het begin toegelaten tot het g-voetbal. Door hun specifieke problematiek bleek al snel dit niet haalbaar was. Anderzijds kregen we heel vaak de opmerking dat dit voor hen een positieve uitlaatklep was. Zowel vanuit instellingen als de particulieren kwam vaker de vraag of ze ergens in een ploeg terecht konden. Op dit moment zijn we met clubverantwoordelijken aan het overleggen om na te gaan wat de mogelijkheden zijn. De eerste signalen zijn positief en het maakt me sterk dat we vanaf volgend seizoen een dergelijke competitie kunnen opstarten", besluit een hoopvolle mijnheer Van Der Burght.

6.1 DE AMBASSADEUR AAN HET WOORD

Dat het Nederlandse gehandicaptenvoetbal structureel veel verder staat is ondertussen wel gebleken. Om de sport meer weerklank te geven doet men beroep op mensen die in het voetbal een vooraanstaande rol spelen. Eén van die manieren is het inschakelen van een ambassadeur. Meestal zijn het bekende voetballers of trainers die hun naam aan een bepaalde vereniging verbinden.

Roy Beukenkamp¹⁰ is zo'n ambassadeur. Hij is doelman van eredivisieclub F.C. Groningen. Via zijn trainer Henk Ritsema kwam hij in contact met de g-ploeg "Kids United". "Hij vertelde mij vol enthousiasme hoe zijn vriend een ploegje voor kinderen met een handicap had opgericht. Terloops vroeg hij mij om ambassadeur van de ploeg te worden. Als voetballer op het hoogste niveau heb ik uiteraard een voorbeeldfunctie. Vermits ik het een lovenswaardig initiatief vond, heb ik dan ook meteen toegezegd."

Mijnheer Beukenkamp wou echter geen papieren ambassadeur zijn, maar zich actief inzetten voor de vereniging. Door zijn status van bekende Nederlander gaan er voor hem wat makkelijker deuren open en daar heeft hij dan ook gebruik van gemaakt. In de regio Groningen heeft dit initiatief dan ook behoorlijk wat weerklank gekregen. Zo was hij samen met de oprichter te gast in een programma op de regionale televisie. De spelers van Kids United hebben ook al eens een bezoek gebracht aan F.C. Groningen. Tijdens dit bezoek kregen ze een rondleiding in het stadion en hebben ze een onderling wedstrijdje tegen de a-selectie gespeeld. "Hun

¹⁰ Interview met R. Beukenkamp, ambassadeur Kids United

enthousiasme en voetbalplezier deed ons, stoere profvoetballers, even stil worden. Op zo'n momenten beseffen wij meer dan ooit hoe gelukkig wij ons mochten prijzen. Ik zal me in de toekomst dan ook met hart en ziel blijven inzetten voor Kids United", besluit een trotse Roy Beukenkamp.

TOT SLOT

Het Belgisch gehandicaptenvoetbal is, in vergelijking met dertien jaar geleden, zeker geëvolueerd in de positieve zin. Mensen met een handicap hebben nu de kans om zich bij een club aan te sluiten die rekening houdt met hun beperkingen. Er is altijd een grote nood geweest aan deze vorm van gehandicaptensport.

Als je de situatie van deze gehandicaptensport kritisch benaderd, dan durf ik stellen dat er in België nog veel werk aan de winkel is. G-voetbal in België is gestoeld op goed bedoelde initiatieven, die los van elkaar bestaan. De KBVB blijft de grote afwezige in dit hele verhaal. Een paar losse ideeën maken echter nog geen structurele, duurzame competitie. Wat mij betreft moet de KBVB hier zijn verantwoordelijkheid in opnemen. Naast het overkoepelend orgaan van deze sport, zijn ze de grootste sportbond in België. G-voetbal zou een volwaardige tak van de voetbalboom moeten zijn. Initiatieven om de jeugd te laten sporten en het voetbal te propageren als een middel tot integratie zijn mooie doelstellingen. Alleen blijven personen met een handicap zoals zo vaak in de kou staan.

De voetbalbond alleen de zwarte piet toeschuiven zou te simplistisch en oneerlijk zijn. Ook vanuit de zorgwereld moeten de nodige stappen worden gezet om van voetbal een duurzame g-sport te maken. Wat dat

betreft mag Nederland als een groot voorbeeld gelden. Daar zijn het de voorzieningen voor personen met een handicap zelf die de stap naar de lokale clubs zetten. Binnen de instellingen is meestal genoeg spelerspotentieel voorhanden. Vaak is het water tussen de clubs en instellingen nog te diep.

De socialistische mutualiteit is de eerste organisatie die zich als tussenpersoon opwerpt. Het gebeurt vaak dat clubs wel open staan voor dergelijke initiatieven, maar de praktische kant hun wat afschrikt. Via hun afdeling Recreas neemt de mutualiteit een aantal administratieve en praktische zaken op zich. Hierdoor zijn steeds meer clubs het idee genegen. Er komen traag maar stelselmatig ploegen bij waardoor het ontstaan van een competitie een steeds minder onbereikbare droom wordt.

De eerste voorzichtige stappen zijn dan wel gezet, dit is nog maar een begin. Ik ben er van overtuigd dat er nog heel inspanningen geleverd moet worden, alvorens een concrete competitie kan opgestart worden. Zowel organisaties binnen de welzijnssector, de K.B.V.B.en voetbalverenigingen zullen met elkaar in dialoog moeten gaan om deze doelstelling te realiseren.

LITERATUURLIJST

Interview met A. Van Der Burght, KNVB-functionaris

Interview met D. Liekens, oprichter g-ploeg KSK Heist, Lier, 26 september 2004

Interview met J. Janssens, moeder speler K.S.K. Heist, Beerzel, 6 oktober 2004

Interview met J. Verheyden, Trainer g-ploeg K.S.K. Heist, Beerzel, 6 oktober 2004

Interview met P. Leemans, Speler g-ploeg K.S.K. Heist, Beerzel, 6 oktober 2004

Interview met R. Beukenkamp, ambassadeur Kids United

Interview met Y. Verboom, Speler g-ploeg K.S.K. Heist, Beerzel, 6 oktober 2004

www.g-voetbal.be

BIJLAGEN

Beukenkamp zet zich in voor gehandicapte kinderen, Dagblad van het Noorden, 16 oktober 2003

Nu nog een sponsor vinden; Het Nieuwsblad, 20 oktober 2004

Alleen het spelplezier telt; Het Laatste Nieuws; 15 november 2004